

Zo presenteerde zich de „Gruun Schut” op het Gemert's Kasteel aan de Loco-Burgemeester en hun Ouderling Antoon Jaspers bij zijn zilveren ambts-jubileum. In het midden de Koningin Odilia van de Laar en de Koning Ad. Kruyssen.

(zie verslag p. 71)

Van de redactie

De redactie van „De Gildetrom” dankt van ganser harte alle medewerkers, vrienden en belangstellenden, de laatste méér dan ge denkt, voor hun niet aflatende steun aan ons Gildenblad gedurende het afgelopen jaar.

Bijdragen voor het Voorjaarsnummer 1971, hetgeen slechts 16 pagina's mag beslaan, daar ons bestuurslid J. A. J. Becx, Archivaris te Hilvarenbeek, wederom zo goed is de inhoud 1970 (een geen gemakkelijk karwei) hier vier pagina's voor benodigt, worden ingewacht tot uiterlijk 15 maart. Wegens ruimtegebrek zijn enkele bijdragen nog niet geplaatst.

Particuliere abonnementen: lezen de Gildebroeders eigenlijk wel hun lijfblad? Doen zij er daadwerkelijk iets aan, om ons blad, wat echt wel nodig is, te steunen? Waar blijven de advertenties, welke aan ons beloofd zijn? Waar de abonnementen in eigen kring? Sinds het laatste nummer konden wij er drie noteren: kunnen 1200 man tezamen ons blad geen por geven? AAN DE SLAG!

Nog altijd het **probleem van de losse nummers:** Welke Gilde-overheid wil nu eens daadwerkelijk één Gildebroeder aanstellen, om de overgebleven nummers aan de administratie terug te zenden? Het is toch te gek: de één gooit ze in de prullemand, de ander (wij) zit er om te springen!

ROOSTER VOOR 1971 VOOR ZOVER BEKEND:

16 mei: Kringdag bij St. Sebastiaan en Barbara, te Moergestel.

6 juni: Kringdag Kempenland bij St. Catharina, Nuenen.

20 juni: **Landjuweel van de Brabantse gilden te Tilburg.** (onder voorbehoud)

15 augustus: Liefdadigheidsfestijn van de gilden uit het Kwartier van Oirschot, bij St. Joris, Middelbeers, St. Sebastiaan, Westelbeers en St. Joris, Oostelbeers.

22 augustus: Internationaal Gildenfeest bij St. Joris, Deurne.

Omstreeks **nieuwjaar** verschijnt:

HISTORISCHE ACHTERGROND VAN DE BEEKSE SCHUTTERS GILDEN

als overdruk (met omslag) uit het tijdschrift „Brabants Heem” 1970.

Voor eenieder, die het **Brabantse Gildewezen** beter wil leren kennen, betekent dit nieuwe boekje een welkome en onmisbare handleiding!

Dit boekje werd samengesteld door de heer J. A. J. Becx, gildebroeder van het St. Joris-gilde te Hilvarenbeek, archivaris en bestuurslid van de Kring „Het Kwartier van Oirschot”. Hierin worden de geschiedenis en de beginselen behandeld zowel van 't Brabantse gildewezen in het algemeen als van de Hilvarenbeekse schuttersgilden in het bijzonder. In de volgende aflevering zal hieraan een boekbespreking worden gewijd.

Men kan dit unieke en leerzame boekje alsnog tegen de **lage prijs** van f 2,— per stuk **bestellen** bij de heer H. A. J. van Erve, Rootven 60 Moergestel, of bij de schrijver.

Laat deze zeldzame kans niet onbenut en stel niet uit, want de oplage is beperkt!

Redactie.

„HET VENDEL” door Jan Toorians voor Gildebroeders tegen verlaagde prijs!

Door een bijzondere geste van een relatie is het ons mogelijk geworden het boek „Het Vendel”, over het vendelzwaaien in de historische schuttersgilden rond het komende nieuwjaar tegen een gereduceerde prijs te verstrekken: Het zal voor de prijs van f 25,— franco huis worden aangeboden!

Een mooie gelegenheid om het als cadeau of relatiegeschenk aan te bieden aan hen, die er belangstelling voor hebben, of mooier nog, er belangstelling voor krijgen, omdat zij mogelijk niet wisten hoeveel schoons „Het Vendel” biedt!

Tevens hopen wij, dat elk Gilde zich in het bezit zal kunnen stellen van één of meer exemplaren voor de Gildebroeders: mogelijk is dit boek een fraaie en begeerde prijs bij onderlinge wedstrijden.

Bestelling kan kosteloos geschieden door een ongefrankeerde briefkaart te zenden aan:

Antwoordnummer 17, Loon op Zand.

Laat deze aanbieding dus niet voorbij gaan, want het boek kost f 32,50: een voordeeltje dus van f 7,50.

De Auteur.

„De Gildetrom”, driemaandelijks tijdschrift van de Kring „Het Kwartier van Oirschot”, aangesloten bij de Federatie van Noord-Brabantse Schuttersgilden.

Redactie: C. A. B. A. M. Schade, De Hooze Braaken, Moergestel, telefoon 04243-370.

Redactieraad: Het Kringbestuur van „Het Kwartier van Oirschot”.

Correspondenten:

voor de Federatie: Math. E. M. van der Voort, Valklaan 6, Eindhoven, tel. 040-438521.

voor Oirschot: Th. A. van de Loo, Jan van Galenstraat 2, Oirschot, tel. 04997-2002 en 1627.

voor Peelland: Alph. G. M. Niessen, Veestraat 43, Helmond, tel. 04920-24863.

voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, Loon op Zand, tel. 04166-516.

voor Het Land van Cuyk: D. L. van Elk, Heidestraat 7, Gassel (Post Grave), tel. 09860-2309.

voor Kempenland: Math. E. M. van der Voort, Valklaan 6, Eindhoven, tel. 040-438521.

Administratie: H. A. J. van Erve, Rootven 60, Moergestel, telefoon 04243-306.

Betalingen: Boerenleenbank te Hilvarenbeek; postrekening van de bank: 1079104.

Typografische verzorging: Drukkerij Harry Bek en Zn., Hoogstraat 5-7, Veghel, telefoon 04130-3411.

Particuliere abonnementen: f 4,— per jaar, franco thuis.

Tarief advertenties voor vier nummers: 1/8 pag. f 25,—; 1/4 pag. f 50,—; 1/2 pag. f 100,—; 1/1 pag. f 200,—; bijzondere afmetingen en speciale arrangementen op aanvraag.

Bronvermelding: artikelen en berichten uit dit periodiek mogen worden overgenomen, mits „De Gildetrom” wordt vermeld, tenzij anders bepaald.

Nieuwjaarsboodschap van de Federatie-voorzitter

Gildebroeders !

Een jaar loopt ten einde: een nieuw jaar komt.

Een goed Nieuwjaar wensen wij elkaar: ik wens het voor uzelf, voor uw dierbaren, voor uw Gilde en voor de onderlinge relatie tussen dezen !

DAT uw Gilde u en uw Gilde vreugde zal schenken ;

DAT uw Gilde zal bijdragen tot de volle ontplooiing van uw gaven en kundigheden, en dat gij zult bijdragen tot de bloei en de eer van uw Gilde !

DAT wij samen, al die Gildebroeders verspreid over Noord-Brabant en Noord-Limburg, één en ééndrachtig zullen streven naar versterking en verdieping van

het Gildewezen, van de onderlinge broederschap en de onderlinge vreugde;

DAT iedere ontmoeting een feest zal zijn, waaraan ieders bijdrage een verrijking betekent van de tradities van het Gildeleven ;

WERKELIJK LEVEN betekent immers beweging, verjonging, vernieuwing, niet in die zin, dat het oude wordt verlaten, maar zó dat aan het oude, dat goed en waardevol is gebleken, jong bloed, nieuwe gedachten, nieuwe daden worden toegevoegd, nadat zij zijn getoetst aan een maat- en vormvaste toetssteen!

DEZE TOETSSTEEN is het grote en gevarieerde pakket van beginselen van het Gildewezen: de trouw, de offervaardigheid, de vroomheid, de moed, de hulpvaardigheid en ook de traditie als samenvatting van de middelen, die bewezen hebben die eigenschappen in stand te kunnen houden.

BIJ DEZE TRADITIES zal het nieuwe moeten passen, en zal het ook passen, als de inspiratie wordt geput uit dezelfde bron: dan alléén zal traditie LEVENDE traditie blijven, als iedere generatie er aan toevoegt, wat zij aan goeds te bieden heeft.

Mogen wij zó een goed NIEUWJAAR ingaan, een jaar, dat uzelf, uw naasten en uw Gilden verder zal brengen op de weg, die zij gaan: ZALIG NIEUWJAAR !

Nuenen, december 1970 SMITS VAN OYEN

Foto van H.M. Koningin Juliana bij gelegenheid van de herdenking van Brabants bevrijding, 25 jaar geleden, in 1969 te Eindhoven, in gesprek met onze Federatie-Voorzitter Jhr. Mr. J. J. Smits van Oyen.

De Redactie,

De Redactieraad,

De Administratie en

De Drukkers van „De Gildetrom”

wensen van harte alle gildebroeders een

GEZEGEND KERSTFEEST

en een in alle opzichten

VOORSPOEDIG 1971.

Gilde-emblemen

Het is een uitstekende gedachte van het Hilvarenbeekse Kringbestuurslid, de heer J. A. J. Becx, geweest in De Gildetrom eens de wapenkunde aan de orde te stellen voor zover de gilden daarmee te maken hebben; het sloot goed aan op wat in datzelfde nummer van Kerstmis 1969 werd medegedeeld over het congres in Temse. Mogelijk zullen meer bijdragen van deze strekking onze gilden inspireren tot het kiezen van de juiste kleuren en de juiste figuren. Die kleuren zullen in elk geval sprekend moeten zijn en dus niet fletsblauw of rose, zoals we tot onze schrik een enkele maal zien met als verklaring: ze konden die lappen toevallig goedkoop op de markt krijgen.

Het waarom van die kleuren heeft de heer Becx in twee gevallen al aangetoond. Dat St. Joris een rood kruis krijgt toegedacht wijst op het door hem vergoten drakebloed. Voor het blauwe kruis op een zilveren veld van St. Michaël ligt het voor de hand dat men aan het blauw des hemels gedacht heeft waarin deze aartsengel zich bewogen heeft. In de gotiek dacht men in symbolen - we noemen slechts het blauw voor de trouw, het groen voor de vrijheid - en het zou dus zin hebben hebben als onze schutsgilden daar op afstemden als zij een of de voornaamste deugd van hun beschermheilige willen verbeelden. Anderzijds zullen zij zich niet zelden wenden tot de heraldische kleuren van het wapen hunner gemeente of het blazoën van hun beschermer. Daarbij dienen zij in het oog te houden dat ruim anderhalve eeuw geleden de toenmalige Hooge Raad van Adel voor het vaststellen van de kleuren van zo'n gemeentewapen gemakshalve die van het rijkswapen (blauw op goud) genomen heeft als dit college slechts een stempeledruk ter beschikking stond; naar de

oorspronkelijke kleuren heeft het toen blijkbaar geen nasporing gedaan. Soms zijn die nog wel, geheel of ten dele, te achterhalen als men het familiewapen kent dat heel vaak in zo'n gemeentewapen verwerkt is.

Tenslotte gebeurt dat ook als een gemeentevlag gekozen gaat worden.

Minder met de kleuren als wel met omtrekken hebben de emblemen te maken die men voor een koningsschild kiest. Het zijn meest voorstellingen in het platte vlak die oudtijds bijna altijd realistisch waren. Elk gilde kent schilden met ploegende boeren, pikkende schoenmakers of stekende klompenmakers om nog te zwijgen van het karretje langs de zandweg van de voerman. Ik zou ze niet willen missen om de aandoenlijke eenvoud van die afbeeldingen van des konings stiel: recht op de man af. Toch kan een schild aan sierlijkheid winnen als het wanneer dit mogelijk is een zinnebeeld van het beroep van de gildekoning te zien gaf. Er zijn overal wel deskundigen te vinden die daarin van raad kunnen dienen. Daarbij denk ik, mocht zo'n uitbeelding te moeilijk zijn, aan de initialen van de naam van de titeldrager die dan opgesierd kunnen worden met embleem van 's mans patroonheilige: de leliestaf van St. Joseph, een bisschopsstaf bij een heilige bisschop, de palm bij een martelaar. De hagiografie is er vol van. We kennen een koningsschild waarop door de benen van de M (van Martinus) respectievelijk zijn zwaard en zijn bisschopsstaf kruiswijs zijn aangebracht; aan een haak de halve mantel (die deze heilige een bedelaar schonk) van het V-vormige middenstuk van die letter. Natuurlijk mag men dit volgens de auteurswet niet namaken maar er zijn wel meer fantasieën op dit thema te bedenken.

Misschien brengt het bovenstaande gildekoningen en hun ontwerpers op een denkbeeld het ook eens in deze richting te zoeken.

Waalre

S. H. A. M. Zoetmulder

Het smadelijk einde van een roemrijk Schuttersgilde

★

In het oude vestingstadje HEUSDEN aan de Maas worden nog steeds allerlei restauraties uitgevoerd, die evenzovele herinneringen bewaren aan een roemrijk verleden.

Helaas zij er zowel het oude **Sint-Jorisgilde** als het **Colveniersgilde**, die in 1837 nog samengevoegd werden, reeds in het begin van deze eeuw verdwenen en kwamen hun kostbare gildeschatten ten slotte in **musea** terecht. Ook in de hal van het nieuwe **stadhuis** bevinden zich nog oude schuttersattributen.

Alleen het schuttersgilde van **Sint-Blasius**, dat pas uit de negentiende eeuw dateert, heeft zich in Heusden tot op heden kunnen handhaven (vgl. Jolles I, 185-186, alsmede De Gildetrom 1968, p. 7 en 1970, p. 50).

Hoe het deftige gecombineerde Sint Jorissen Colveniersgilde als gezapige „sociëteit” uiteindelijk door „honger naar geld” ten

gronde ging, kan men lezen in het navolgende - door ons enigszins ingekorte en in hedendaagse spelling weergegeven - relaas door Jhr. mr. A. F. O. van Sasse van Ysselt, de toenmalige verdienstelijke voorzitter van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant (zie over hem „Brabantia”, jrg. 11 (1962), p. 60 met diens foto). Dit artikel - uit „Taxandria” overgenomen en door een trouwe particuliere abonné aan de Redactie toegezonden - wijst bovendien op de veertiende eeuwse oorsprong van een **stedelijk** schuttersgilde. De hierbij afgebeelde **hoofdmanspenning** uit 1772 is een prachtig gildestuk en tevens een voorbeeld van velerlei hoofdmanstekens uit vroeger dagen.

Kijkend in de spiegel van het verleden, kan men aldus in onze tijd het goede navolgen en het verkeerde vermijden.!

Hilvarenbeek

J. A. J. Becx

Gedurende eeuwen had men in Noord-Brabant zowel in de steden als op het platteland schuttersgilden, dienende ondermeer tot het opluisteren van kerkelijke en wereldrijke feesten, het beoefenen van het schietspel en het bevorderen van het gezellig verkeer onder zijn leden.

Zelfs van het ten strijde trekken der **Heusdense schuttersgilden** deelt ons **J. A. Gerlach Jr.** het een en ander mede in zijn geschiedenis daarover (Groningen 1862).

Vele der Noord-Brabantse schuttersgilden hadden gebouwen, waar zij konden vergaderen; terreinen, waarop zij zich konden oefenen in het schieten; landerijen, uit wier inkomsten zij hun onkosten konden bestijden. Hun waren die geschonken hetzij door de Heer van de heerlijkheid, binnen wier gebied zij gevestigd waren, hetzij door de Regering van stad of dorp, waarbinnen zij zich bevonden.

Met het verdwijnen der schuttersgilden kwam ook hun onroerend goed in andere handen, zoals men o.a. heeft zien gebeuren met de schuttersgilden in Den Bosch en Breda.

Van de **stedelijke** schuttersgilden, die in Noord-Brabant het langst zijn blijven bestaan, was het gecombineerde Sint Joris en Colveniersgilde te HEUSDEN wel het voornaamste en tevens het rijkste, welke laatste eigenschap zoals wij hierna zullen zien echter oorzaak van ondergang werd.

Zoals blijkt uit de beschrijving, die J. A. Gerlach Jr. van deze gilden uitgaf, was er sinds 1837 namelijk 'n samenvoeging van de **twee** afzonderlijke schuttersgilden, die men oudtijds te Heusden had, waarvan het een was het College van de Oude Schutters van de oude voetboog van Sint Joris en het ander dat van de Jonge Colveniersschutters. Van het **Sint-Jorisgilde** was de oprichting niet meer na te gaan, van het **Colveniersgilde** daarentegen wel, omdat uit zijn constitutiebrief bleek, dat het in 1515 werd opgericht door Graaf HENDRIK VAN NASSAU, baron van Breda.

Het **Colveniersgilde** bezat te Heusden een vergaderlokaal, versierd met verschillende schuttersinsignien, dat al in 1837 was verkocht, alsmede het Jonge Schuttersbosch onder Oud-Heusden. In 1837 was dit gilde uitgestorven op de 90-jarige blekersknecht **Steven Kurvers** na. Deze, zo staat van hem vermeld, „de vervreemding der nog overige goederen van eene instelling, zoo nauw aan die der schutters van Sint Joris verwant, wenshende te voorkomen” - waardoor hij blijk gaf een beter begrip van betamelijkheid te hebben dan, zoals wij hierna zullen zien, de laatste overgebleven leden van het Heusdense Sint-Jorisgilde - stelde daarop aan dit gilde voor om daarin het zijne met deszelfs nog overgebleven bezittingen over te nemen. Dit aanbod werd alstoen geredelijk door het gilde van St. Joris aanvaard en zo werden die beiden corporaties één lichaam onder de naam van: „Het College van heeren oude schutters van den voetboog van Sint Joris, **gecombineerd met** dat van heeren jonge colveniersschutters van den handboog”.

Het College van **Sint-Joris** had voor zijn welstand niet nodig, dat zijn bezittingen ver-

meerderd werden met die van het Colveniersgilde. Tevoren was het reeds welvarend en dankte dit aan de gift, die Hertogin JOHANNA VAN BRABANT, de laatste vrouwe van Heusden, in 1356 aan hetzelfde „ten ewelicken daghen” voor bewezen diensten gedaan had van een onder **Berne** gelegen waard, genaamd de **Vuskenswaard** (vgl. Taxandria 26, p. 289-297; als stedelijk schuttersgilde bestond de oude schuts van St. Joris te Heusden derhalve reeds in de 14de eeuw! - J.B.).

Op 28 oktober 1856 werd deze nobele daad van Hertogin Johanna van Brabant door het College van Sint-Joris en de ingezetenen van Heusden plechtig herdacht. Het gehele stedeke was daartoe in feestdos en eenieder deelde daar in de vreugde over die gift. De schuttersdoelen van dit gilde waren toen boven hun ingang versierd met 'n voetboog en het wapen, (rad van Heusden) dat in 1617 door Jacob graaf van Wassenaer-Obdam, de toenmalige kastelein-drossaard der Stad en Lande van Heusden, aan hetzelfde geschonken was, terwijl de schutterszaal in de Doelen zo smaakvol met schuttersinsignien was versierd, dat zij een schitterend geheel opleverde. Het feest werd besloten met een luisterrijke maaltijd, muziek en vuurwerk, terwijl tot herinnering daaraan aan het College door deszelfs toenmalige **hoofdman J. A. Gerlach Jr.** werd geschonken een zilveren **penning**. Bovendien deed het College voor zijn schutterszaal schilderen het levensgroot **portret** van Hertogin JOHANNA VAN BRABANT.

Met dit feest was het evenwel met de vroegere luister van dit eens zo aanzienlijk gilde gedaan.

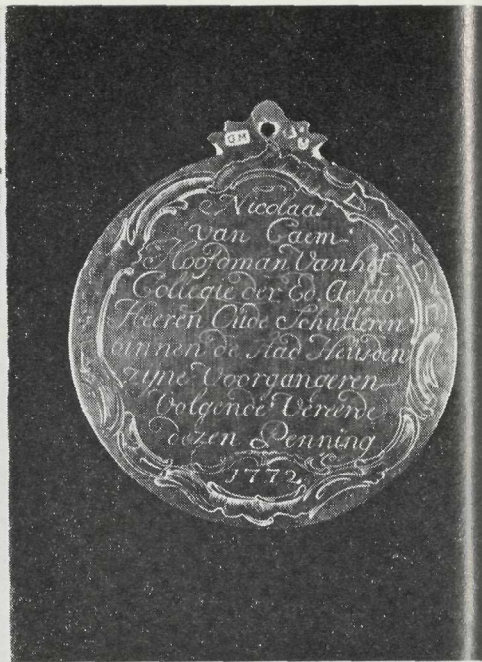
Zijn aanzien begon sindsdien meer en meer bij Heusden's bevolking te dalen. Ondanks zijn groot inkomen besteedde het toch niets meer voor enig goed doel; het zorgde enkel en alleen maar meer voor „den inwendigen mens” zijner leden. Geen wonder, dat het allengskens te Heusden meer en meer werd beschouwd als een wrak met seniele aftakeling en dat het volk aldaar het toen noemde: „het vreet-en-zuipcollege”!

Hoewel er kandidaten genoeg waren voor zijn lidmaatschap, nam het College sedert 1856 ook geen nieuwe leden meer aan, zodat het dreigde te zullen gaan uitsterven, terwijl de overblijvende leden te oud werden om daaraan een fris leven te hergeven.

De reden, waarom het College toen in zijn midden opengevallen plaatsen niet meer aanvulde, was dat het inmiddels bestond uit Katholieken en Protestanten, zonder dat tevoren bij zijn statuten bepaald uit hoeveel leden van elke religie het gilde zou bestaan, met als gevolg dat, zo dikwijls daar een lid ontviel, er kwestie was over de vraag uit welke religie de vacature zou worden aangevuld, zodat zij maar geen vacatures meer aanvulden!

Zodoende gebeurde het, dat het College van Sint Joris tenslotte nog slechts uit acht leden bestond, namelijk uit vier Katholieken en vier Protestanten.

Bij deze reden om geen nieuwe leden aan te nemen kwam in 1885 nog een andere bij,

Zilveren hoofdmanspenning uit 1772 van het Sint-Jorisgilde te Heusden

(middellijn van 10 cm.)

Voorzijde :

FAMILIEWAPEN VAN CAEM

(doorsneden: I drie lelies, 1-2; II drie ramskoppen, 1-2) met helmteken en dekkleden.

Keerzijde :

NICOLAAS VAN CAEM + HOOFDMAN VAN HET COLLEGIE DER ED. ACHTB. HEEREN OUDE SCHUTTEREN + BINNEN DE STAD HEUSDEN + ZIJNE VOORGANGEREN VOLGENDE + VEREERDE DEZEN PENNING 1772 (met zilvermerken).

toen in dat jaar aan het College door de Staat der Nederlanden werd uitbetaald een bedrag van f 30.000,— voor de onteigening van een deel der **Vuskenswaard** ten behoeve der verlegging van de Maasmond. De toenmalige leden waren van oordeel dat, als zij met een deel van dat geld betaald zouden hebben de kosten van herstel van het carillon van Heusden's stadhuis, zij aan dat geld ruimschoots een goede bestemming zouden hebben gegeven en alzo gerustelijk het overschot onder elkaar konden verdelen, zoals dan ook geschiedde!

Toen eenmaal het eerste zwarte schaap over de brug was, volgden er meer. Zo werden door de vijf overgebleven leden (de drie andere waren inmiddels overleden) van de bezittingen van het Gilde successievelijk verkocht: - de rest van de Vuskenswaard (van het vroegere St. Jorigilde) voor f 29.000,—; - de aanwas daarvan voor f 7.000,—; - het Jonge Schuttersbosch (van het voormalige Colveniersgilde) voor f 5.500,—.

Al dit geld verdeelden zij onder elkaar! Vervolgens werd aan de R.K. Kerk te Heusden verkocht ten behoeve van de fanfare van de H. Familie aldaar voor f 8.000,— het Schuttershuis, ook wel genaamd de Oude

Schutskamer, welk geld zij ook onder elkaar verdeelden!

Ten slotte werd voor f 3.000,— het beste der **schuttersinsignien** aan de firma **Fredrik Muller** te Amsterdam verkocht, terwijl de overige sierraden in andere handen kwamen.

Het was vooral de laatste verkoop welke ontevredenheid verwekte onder een groot deel van de **bevolking van Heusden**, omdat zij zeer gehecht was aan het **behoud** dier insignien, daar in die stad overigens maar zo weinig meer was overgebleven van wat nog **herinnerde** aan hare vroegere glorie en bloei. Maar het waren niet alleen Heusdenaren, die daarover ontevreden waren; hun ontevredenheid sloeg over op acht **Leidse studenten**, van wie een 'n rechtstreekse afstammeling was van de Heusdense president-schepen uit 1651.

Zij vaardigden wegens die verkoop een **proclamatie** uit, waarbij zij zich voordeden als Regering van Heusden in 1651. Op 9 november 1905 reden de acht Leidse studenten, gekleed in costuums van 1651, naar het stadje Heusden, alwaar zij tegen een uur in de namiddag aankwamen en zich onmiddellijk naar het Stadhuis begaven, van welke

pui zij toen voorzegde proclamatie afkondigden, die zij voorts in honderden exemplaren, gedrukt op Oud-Hollands papier, ronddeelden onder Heusden's burgerij, welke toen nog zeer verbitterd bleek te zijn over de wandaad, die door de laatst overgebleven leden aan het College van Sint Joris was voltrokken.

Heusden's burgerij was over hetgeen de studenten uithaalden ook ontroerd, zo zelfs, dat een onder haar zich bevindende oude man daarover in tranen losbarstte en de trappen van het stadhuis opstropelde, met zijn magere handen uitgestoken, om uit aller naam te bedanken voor dit ferm optreden, hij, de bloedeigen kleinzoon van een der laatste kolveniers van Heusden. En andere opgetogenen volgden hem.

Heusden's werkelijke burgemeester was toen niet op het stadhuis. Daarom ging de Stadsregering van 1651, gevolgd door een juichende volksmenigte, naar diens woonhuis. Burgemeester Honcoop stond een ogenblik beuteerd te kijken, doch ten slotte verklaarde hij zich bereid hen te ontvangen op het Stadhuis. Daarop ging hij daarheen, gevolgd eerst door de studenten en daarna door een joelende menigte. In de raadzaal op het Stadhuis gekomen sprak Heusden's Regering van 1651 tegenover de Burgemeester haar grieven uit vanwege de verkoop der bezittingen van het Gilde. Deze trachtte nu wel de handelwijze van hem en zijn medeschutters te verdedigen en te rechtvaardigen, doch telkens werden zijn argumenten te niet gedaan door de studenten. Tenslotte bleek onder die discussies, dat de volgende dag Jhr. van Riemsdijk, de toenmalige directeur van het **Rijksmuseum** te Amsterdam met de overgebleven schutters te Heusden zou komen overleggen over hetgeen met de door hen aan **Frederik Muller** verkochte schuttersstukken zou gebeuren. In de hoop, dat dit overleg een goed resultaat zou hebben, zijn de Leidse studenten daarop uit Heusden vertrokken.

Jhr. van Riemsdijk kwam werkelijk de andere dag naar Heusden en wist de laatste leden van het Gilde te bewegen de verkoop der insigniën aan **Frederik Muller** ongedaan te maken en die stukken door hen aan het **Rijk** te doen schenken.

Het Rijk heeft ze vervolgens aan de **gemeente Heusden** in bruikleen gegeven, alwaar ze thans (= 1933) op het **Stadhuis** tentoongesteld zijn als een blijvende **herinnering** aan het schuttersgilde, dat aldaar eens was - ook in beiderlei gedaante - de roem en de trots van Heusden's burgerij. Zo had het fiere optreden der acht Leidse studenten dan toch nog dit gunstig resultaat, dat de beste **schuttersstukken** van het Gilde in elk geval voor het nageslacht te Heusden **behouden** werden!

Van de overige stukken van het Gilde bevinden zich de olieverfportretten van een kolvenier en twee officieren, het hartschild van het vaandel van het gilde van St. Joris (voorstellende St. Joris, de draak doorstekend) en een zilveren penning van datzelfde gilde in het **museum** van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch.

De vijf overgebleven leden van het Gilde hebben zich niet meer aangevuld en zo is met hen dit aloude gilde voorgoed van het wereldtoneel verdwenen...

's-Hertogenbosch

Jhr. Mr. A. F. O. VAN SASSE VAN YSSELT
Uit Taxandria, jrg. 40 (1933), p. 4-13.

Naschrift: Gaarne mijn hartelijke dank aan het Noordbrabants Museum te 's-Hertogenbosch voor de welwillende medewerking en de uitstekende reproductie van de hoofdmanspenning uit 1772 (inv. 9047).

Over de verdere lotgevallen van deze gildeschatten kan men nog raadplegen: - Mej. T. Ebeling. Een mooi schild van het voormalig Sint Jorisgilde te Heusden, in „Brabantia”, jrg. 2 (1953), p. 84-85; de heer H. Voogd schreef in „Met Gansen Trouw”, jrg. 16 (1966), p. 167-168, dit artikel letterlijk na!

- Drs. W. H. Th. Knippenberg, Brabants Gildesilver III, in „De Gildetrom”, jrg. 15 (1968), p. 7 (Heusden, Sint-Jorisgilde). Over het familiewapen Van Caem vgl. „Rietstap” (planches), „Taxandria”, jrg. 15 (1908), p. 236-237, en J. A. Gerlach Jr. (zeldzaam werk uit 1862 over de schuttersgilden van Heusden), Plaat XXI en XXXI.

J.B.

JAN TOORIANS GEHULDIGD

met de Ere-Titel van
„ALFEREZ” van de Stichting voor Banistiek
en Heraldiek

Op zaterdag 5 september j.l. organiseerde de „Ned. Ver. v. Vlaggenkunde” haar 2e „VLAGGEDAG” in 1970 in het Kasteel-Raadhuis van Helmond, waar:

- a) o.a. onze bekende Loon-op-Zandse vendelier Jan Toorians een lezing hield over „De Gildevaandels van Helmond, Stiphout en Mierlo”;
- b) een expositie was ingericht van de prachtige attributen van de beide Helmondse Gilden (het St. Catharina-gilde en het Colveniers-gilde van O. L. Vrouwe);
- c) in het kasteel-park een Vendel-groet werd gebracht aan de bezoekers van deze Vlaggedag, tegen de machtige achtergrond van het fraaie gerestaureerde Middeleeuwse kasteel van de voormalige Heren van Helmond (thans Raadhuis) door een 6-tal Peellandse vendeliers, onder leiding van Kapitein Niessen van het Helmondse St. Catharina-gilde, gevolgd door een demonstratie van acrobatisch vendelen door een 2-tal van deze vendeliers.

Na afloop van het vendelen werd Jan Toorians gehuldigd voor alles wat hij op het gebied der Vlaggenkunde heeft gedaan (hij is immers de auteur van het vooral in gildekringen zo gewaardeerde standaardwerk

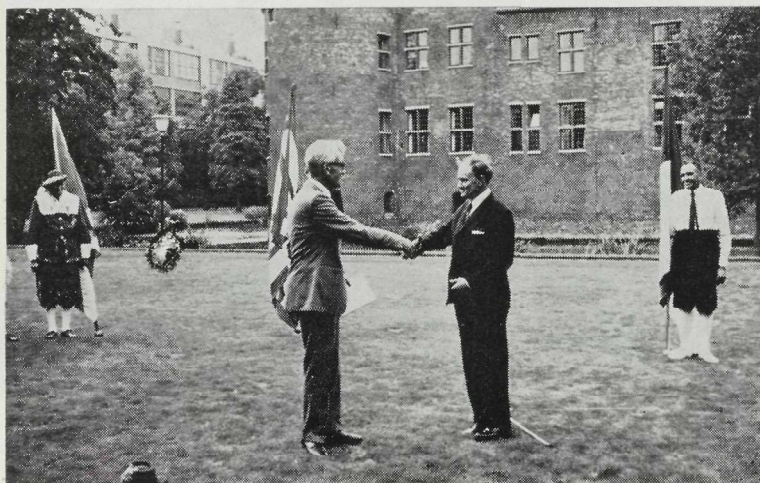
„Het Vendel”) waarbij hem door „De Stichting voor Banistiek en Heraldiek” (Vlaggenkunde en Wapenkunde) de Ere-Titel werd verleend van „ALFEREZ” (Vaandeldrager) VAN DE(ZE) STICHTING” Voorwaar een zeer verdiende hulde. Hoewel „Het Vendel” uiteraard van groot belang is voor de Vlaggenkunde in het algemeen, is dit een boek in het bijzonder van nog groter belang voor het Vendelzwaaien binnen het

gildewezen. Het is daarom te betreuren, dat een dergelijke welverdiende hulde in eerste instantie uit heeft moeten gaan van deze algemene vlaggenkundige organisatie en dat men in gildekringen (nog) heeft nagelaten in dergelijk initiatief te ontwikkelen.

Gassel,

D. L. van Elk

(„De Gildetrom” heeft o.i. op „HET VENDEL” steeds de volle aandacht gevestigd! — Red.)

De voorzitter van de „Stichting Banistiek en Heraldiek”, de heer Kl. Sierksma complimenteert de nieuwe ALVAREZ, ons aller Jan Toorians, waar wij met recht trots op kunnen zijn!

De tweede vlaggedag 1970 te Helmond had gilden als gast

In het kasteel te Helmond had zaterdag 5 september een bijeenkomst plaats van de leden van de Stichting voor Banistiek en Heraldiek ofwel voor Vlag- en Wapenkunde. Niet minder dan een 40-tal leden uit het gehele land waren gastvrij op 't oude kasteelraadhuis. Na de vorstelijke begroeting door de burgemeester begaven de leden en genodigden zich naar de raadszaal om de lezingen te gaan aanhoren.

Archivaris W. van Ham te Bergen op Zoom handelde over: Het Bourgondisch Kruis; grepen uit de geschiedenis van een vergeten vlag; met dia's. Deze lezing werd gevolgd door een lezing betreffende de Groot-Helmondse gilden, waarbij door de heer Jan Toorians vele bijzondere aspecten werden belicht, betrekking hebbende op de vaandels en standaarden van deze gilden. Beide lezingen sloten bijzonder goed bij elkaar aan. Van de behandelde gilden waren de attributen aanwezig ter illustratie.

De heer J. J. Schilstra uit Bergen (NH) hield een causerie over vlaggen en wapens op „Koekplanken” van de koek- en suikerbakkers met dia's.

Het was een volkskundige verhandeling.

Nog op volkskundig gebied was de dissertatie van A. Bicker Caarten de grote molenspecialist in Nederland uit Meppel. Hij sprak over de vlaggen op de windmolens en de

gebruiken der molenaars i.v.m. 't volksleven. Na de koffietafel in het Gildehuis van Helmond's gilde St. Catrien, was men weer op het kasteel om een vendelgroet in het park mee te maken door gilden uit Peelland. Dit laatste werd gebracht om met de lezingen van voor de middag te tonen wat Brabant aan Bourgondisch erfgoed is gebleven. Op initiatief van de spreker is de vendelgroet gebracht onder leiding van de heer A. Niessen. Het vormde een stralend middelpunt, waar omheen de inleidingen werden verduidelijkt en men 'live' de Bourgondische tijd aanschouwde.

De vendelgroet aan de koningen werd onderbroken met hartelijke woorden van de voorzitter Kl. Sierksma van de „Stichting Banistiek en Heraldiek”. Hierbij werd de heer Jan Toorians de titel verleend voor het leven van ALVAREZ: „Alvarez de la Fondation de la Banistique et de l'Heraldique, Pays Bas, en considérant du besoin d'une manière d'honorer le travail spécial sur l'étude du jeu de drapeau”.

Het is de eerste onderscheiding, welke deze Stichting, die over de hele wereld gevestigd is, geeft op het werk en studie op het gebied van vlaggen en wapens. Deze hoge onderscheiding is dan ook aan Gildebroeder Jan Th. M. Toorians verleend voor het op

sporingswerk en uitgebreide studie over het vendelen.

Na terugkeer op het kasteel werd hartelijk afscheid genomen, waarbij naar voren werd gebracht, dat men, met de opnieuw verworven kennis en contacten, de jaarvergadering 1971 in Turijn, Italië, met vreugde tegemoet ziet! Ook het Gildewezen, wat in dat land in een andere vorm leeft (zie G. Tr. Kerst-

mis 1968) zal dan bijzondere aandacht ontvangen: men wil medewerken aan een enquêtering van Gildevanen en Standaarden, waarmee deze wetenschap ten zeerste zal zijn gediend! Dit alles is het werk van Jan Toorians, waarvoor wij hen niet dankbaar genoeg kunnen zijn!

Redactie

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

ROND DEN ORSKOTSE TOREN

Gilde St. Joris

St. Joris deed met de kermis aan prijs-schieten, terwijl het V.V.V. - schild eveneens verschoten werd. Op 18 oktober i.l. organiseerde men een groot wildconours, dat een flink succes werd.

Gilde Sancta Barbara

Ook dit gilde schoot dit jaar op prijzen en alvorens daartoe over te gaan werden de daarvoor in aanmerking komende gildebroeders uitgehaald. Het moet gezegd worden: de stoet vormde een keurig en waardig geheel en voldeed schitterend. Natuurlijk werd er een gezellige middag en avond, te midden van het kermisgewoel, aan vastgekoppeld. Dat is Barbara wel toevertrouwd!

Gilde St. Sebastiaan

Kermisdinsdag, 29 september 1970 was het de beurt aan dit gilde koning te schieten. Dat gebeurde op het middaguur in de gildehof achter de Oerschoren. Opvallend was het groot aantal gildebroeders van de overige Oirschotse gilden, die bij deze tweejaarlijkse gebeurtenis aanwezig waren. De gebruikelijke eerbewijzen aan Hopman en aftredende Koning werden in de voormiddag gebracht, terwijl 's morgensvroeg de trommen geroerd werden teneinde de broeders te herinneren aan dit festijn. 'n Gildekoning uithalen in een café vereist sterke benen en een sterke wil! Bij het uithalen van Toontje Smetters, Nolzoon, aan zijn ouderlijk huis café „Buitenlust” (voorheen Huize „Goerée”) werden zoveel biertjes zo vlug gepresenteerd dat men tot de gedachten kwam bij hem in de hof koning te schieten. Hoewel dat in de gilde-annalen iets unieks geweest zou zijn, werd toch maar „afgezakt” naar de hei. Burgemeester Mr. Cappetti schoot den boom voor- „treffelijk” vrij en na omstandig „geschutter” (er werd n.l. minder goed geschoten) mocht Kees van Rijen zich koning noemen. Hij alleen had alle schoten raak. Na als zodanig waardig bevonden te zijn werd de koningsbelofte afge-

legd en betrad hij het moedervaan. Na de felicitaties trok men naar zijn huis in de Molenstraat waar uitbundig getraceerd werd. Iedereen was in zijn schik en speciaal zijn moeder was dat aan te zien. Een stevige schuttersmaaltijd in het „Geveltje” bracht gezelligheid, welke uitmondde in een hernieuwde verbroedering van het Oirschots Viertal: Barbara, St. Joris, de Broederschap en Sebastiaan.

O. Lieve Vrouwe Broederschap

De jaarlijkse Vlooien- en Kunstmarkt t.b.v. dit gilde werd gehouden op zaterdag 5 sept. 1970. Jammergenoeg kon dit gilde op diezelfde dag niet aanwezig zijn op de 's Heerenvijvers (de Vijvers van de Heer!) bij het Abraham-feest van Dr. Q. Eijsbouts. De andere Oirschotse Gilden waren wel op het landgoed en hebben d'n dokter goed volstaan en wederkerig d'n dokter de guld. Na het schieten volgde aangename buurt met de voorname gasten van de jarige en toen het Oirschots Gemengd Koor en „Arti et Amicitiae” hun huldeblijken kwamen aanbieden, trokken de gildebroeders zich terug in het gedoeftje van Jan de Mats. Het daar ingerichte buffet heeft het druk gehad. Méér zal ik er niet van zeggen.

Th. A. van de Loo

ST WILLIBRORDUS, ALPHEN

Het gilde vierde

Traditiegetrouw vierde het Gilde Sint Willibrordus op zaterdag 3 oktober j.l. zijn jaarlijkse staatsiedag „kermisvier”, gepaard gaande met het schieten van de nieuwe Gildekoning. Nadat 's avonds tevoren het gebruikelijke „den volke kond doen” vanwege de barre weersomstandigheden moest worden afgelast, kon 's zaterdagssmorgens wel ná de „reveille” vanaf de kerktoeren het wekken der gildebroeders doorgaan, doch weerom was het het barre weer dat de Overheid deed besluiten de 10 nieuw te installeren gildebroeders niet in optocht maar met de auto van huis af te halen.

Om 9 uur werd onder behoorlijke belangstelling van familieleden der gildebroeders de Eucharistieviering geleid door Kapelaan v. d. Pas, die een toepasselijk toespraakje hield. Op het einde van de H. Mis werd („traditiegetrouw” zou je haast gaan zeggen) door de deken-schrijver W. Manniën een gelegenheidslied gezongen, hiervoor geschreven door gildebroeder P. van Eijck en op het orgeltje begeleid door Kapelaan

v. d. Pas. Hierna legden de nieuwe gildebroeders met de hand op het moedervaandel plechtig de gilde-belofte af en werden zij, na hun handtekening met een ganzeveer in het Gildeboek te hebben gezet, officieel geïnstalleerd door Hoofdman J. van Tilborg en met het gilde-schild gesierd door Opperden J. A. Lamberti. Na deze indrukwekkende plechtigheid volgde een vendelhulde aan kerkelijk en burgerlijk gezag en trok men naar „Schuttershof” voor het nuttigen van een kleine collatie.

Om 11 uur begon de jaarvergadering, waarin o.a. werd medegedeeld dat het gilde thans 39 volwaardige en 13 aspirantleden telt. De vergadering werd echter voortijdig geschorst omdat het weer zich even van de goede kant liet zien en men daar van wilde profiteren om de „koning op doel” te schieten. Deze titel (feitelijk een kampioenstitel! - Red.) werd behaald door gildebroeder G. Koopman.

Na een eenvoudige koffietafel werd het College van Burgemeester en Wethouders en

Kapelaan v. d. Pas in optocht bij het gemeentehuis afgehaald en trok men naar het schietterrein „HET PAAIKE”, waar - na het vrijen van de boom - de koningsvogel werd opgezet en door de aanwezige gezagsdragers, koning en gilde-overheid de eerste schoten werden gelost. Daarna kregen de gildebroeders de kans om de vogel af te schieten, hetgeen - ondanks verschillende goede treffers - aanvankelijk nog niet wou lukken. Tenslotte wist gildebroeder Jeen Bijlsma de vogel onder luid gejuich neer te halen en zo de gildekoningstitel voor het nieuwe jaar te veroveren, na door beraad van de Overheid te zijn waardig bevonden. De erewijn werd geschonken, de nieuwe gildekoning werd gehuldigd en betrad na de gebruikelijke handwassing, via het moedervaandel, het gildehuis. Na het „uithalen” van de koningin zou er groot feest gevierd worden. En hiertoe verzamelden alle gildebroeders zich met hun echtgenoten en verloofden in gemeenschapshuis „Den Heuvel”, waar hun een heerlijk diner wachtte. Een vrolijke avond besloot dit gildefeest.

DOMINE, SALVAM FAC REGINAM NOSTRAM !

(Deze foto, van een dia gemaakt, vormt het priesterkoor tijdens de prachtige gildemis bij gelegenheid van het vrij Gildenfeest te Alphen)

KONINKLIJK HANDBOOGSCHUTTERS- GILDE ST. SEBASTIAAN, TILBURG

Van de Oudraad-schrijver, Gildebroeder Wim Brands, werd deze fraaie foto ontvangen. Hier biedt de burgemeester Mr. C. J. G. Becht de erewijn aan, in bijzijn van talrijke autoriteiten, aan de nieuwe koning, Gildebroeder K. Wijnen, die deze eervolle onderscheiding op 27 september wist te verwezenlijken.

In zijn toespraak memoreerde de Burge-

meester het grote belang van de Brabantse Gildebroederschap, wenste de nieuwe koning van harte geluk en zegde toe, het voorstellen van de nieuwe koning ten Paleize tot een jaarlijks terugkerende traditie te maken. Daarvoor kunnen wij de burgemeester alleen maar dankbaar zijn, want de Gilden hebben, wat velen onder ons nauwelijks beseffen. ZEER OUDE RECHTEN, nog wortelend uit de tijden dat zij pal stonden VOOR OUTER EN HEERD, de Kerk en het gezin; EN DAT DOEN ZIJ NOG!

IN MEMORIAM :

de zeereerwaarde heer P. de Leeuw,
Pastoor te Alphen

Als wij dan in het laatste nummer van De Gildetrom de gloedvolle preek aanhaalden, waarin Pastoor de Leeuw in zijn herrezen kerk de vinger Gods symboliseerde, en aan wie de Gildebroeders een Gildemis in grootse trant te danken hebben, kunnen wij ons nauwelijks voorstellen, dat deze toegewijde priester kort nadien door de grote Hoofdman opgeroepen werd. Pastoor de Leeuw had ons toegezegd de Kerstboodschap aan de Gildebroederschap van ons Kwartier te zullen verzorgen: dit heeft niet mogen zijn. Laat iedere Gildeman, die dit leest, Z.E. in de Kersttijd in zijn gebed herdenken, hij heeft er recht op, en ook priesters hebben van de achtergeblevenen steun nodig: een geheel leven in dienst van de mensheid moet in ware dankbaarheid worden herdacht, laten wij dat goed bedenken! Hij ruste in vrede. Zie foto pag. 66!

Redactie

Gilde St. Willibrordus Wintelré

In memoriam :

Petrus Johannes Snelders

Op 21 oktober 1970 overleed in de hoge leeftijd van 81 jaar onze Gildebroeder en oud-tamboer Petrus Snelders, drager van de zilveren ere-medaille verbonden aan de orde van Oranje Nassau.

Piet Peerkens, die zijn voorvaderen opgevolgd heeft als tamboer van het gilde is opgevolgd door zijn zoon Harrie, die nu de trom slaat, die zijn vader en voorvaderen 120 jaar lang geslagen hebben.

Gedurende de lange reeks van jaren heeft hij het Gilde trouw gediend en toen hij als 50-jarig lid en tamboer van het Gilde werd geridderd met de Orde van Oranje Nassau konden wij niets anders zeggen als: „Dat had Piet zeer verdiend”.

Daarom werd hij ook op 13 november 1960 benoemd als Eredeken van het Gilde.

Bij zijn overlijden in „St. Jozefheil” te Bakel, waar hij wegens ziekte een paar maanden vertoefd heeft, besepte het gilde, dat het een groot vriend en stimulans had verloren.

Op 24 oktober j.l. is hij met Gilde-eer en onder zeer grote belangstelling door zijn mede-Gildebroeders en de fanfare, waarvan hij mede-oprichter was, naar zijn laatste rustplaats gebracht.

Moge hij rusten in Vrede.

Alf. Klessens, Hoofdman

Gilde St. Sebastiaan, Lage Mierde

Koningschieten

September 1970 was weer het jaar waarin periodiek het koningschieten zou plaats hebben.

Op de teerdag van de Guld werd de vogel weer op zijn troon geplaatst.

Pastoor van de Hurk en Burgemeester Meijs lostten de eerste schoten, daarna 3 schoten voor de residerende Koning H. van Stokkom. Hierna kwam de echte strijd om het Koningschap. P. Paridaans en de Hoofdman wisten met een goed gericht schot de vogel te vellen, maar door omstandigheden konden zij het Koningschap niet aanvaarden en werd de vogel weer op zijn troon geplaatst en

ging het schieten weer verder. Na ruim een uur na verschillende voltreffers wist F. Adams de vogel tot capulatie te dwingen en we hadden weer een koning.

Met de gehavende vogel voorop als symbool van de overwinning ging het gezelschap de Koningin „die tevoren al was verwittigd” afhaken, in optocht met slaande trom ging het naar de gildekamer waar het feest zijn hoogtepunt bereikte.

Mutaties

De volgende mutaties werden vastgesteld: H. Swanen werd Deken in de plaats van ons overleden lid Noud van Oirschot. en A. Kraaievanger vaandrig in de plaats van J. Paridaans; B. Kramer secretaris in de plaats van C. Kuijpers; C. Kuijpers knecht in de plaats van B. Kramer.

Het nieuwe secretariaat vanaf heden is: B. Kramer, Berkenhof 6 te Lage Mierde, tel. 04259 - 234.

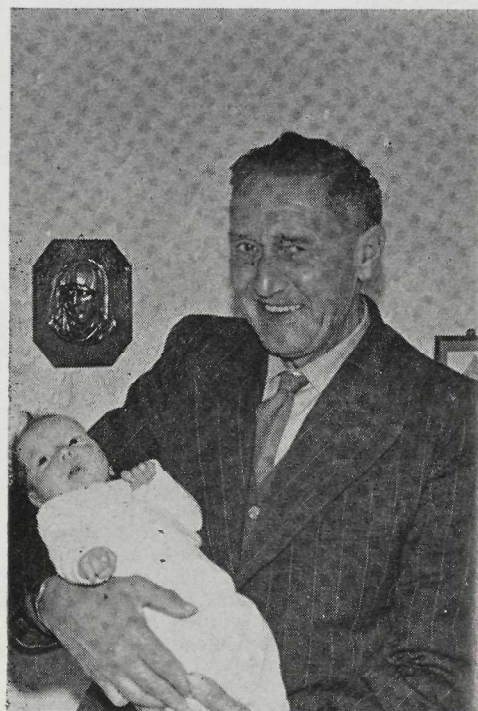
IN MEMORIAM A. van Oirschot

In de ouderdom van 73 jaar is ons Gildelid Noud van Oirschot, na een kortstondige ziekte in het St. Elisabeth-ziekenhuis in Tilburg overleden. Met de volle guld is hij onder grote belangstelling op het kerkhof te Lage Mierde begraven.

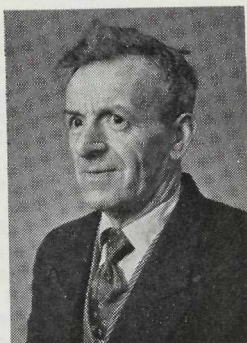
Hij was Deken van St. Sebastiaan en St. Ambrosius. Wij bewonderden hem als een lid vol plezier en humor, geen feest of evenement of Noud was van de partij. Wij zullen hem echt missen.

Moge hij rusten in-vrede.

Gilde St. Sebastiaan
Lage Mierde

Gilde St. Lambertus te Vessem

IN MEMORIAM
Adr. Schrieders

Op 22 oktober overleed in het Binnenziekenhuis te Eindhoven onze oprechte gildebroeder A. Schrieders in de ouderdom van 67 jaar. Zijn overlijden zal een leegte achterlaten, want hij was een Gildebroeder met een groot geloof die de ware Gildegeest bezat en in praktijk bracht.

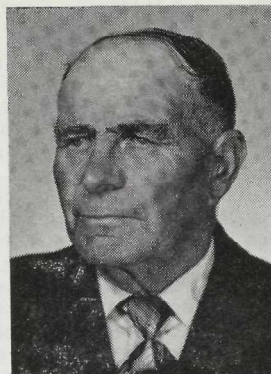
Op 24 oktober is hij in Vessem met grote Gilde-eer begraven. Moge zijn voorbeeld navolging vinden want hij was een oprecht goed en edel mens.

Moge tevens tot troost zijn voor zijn echtgenote en kinderen, dat zijn nagedachtenis door ons gilde blijvend zal worden geëerd.

Moge hij rusten in de Vrede des Heren.

P. Liebrechts, Hoofdman

Gilde St. Joris
Oostelbeers

Op 6 mei 1970 verzamelden de Gildebroeders van St. Joris zich om hulde te brengen aan hun mede-Gildebroeder, de Heer J. van Veghel die op die dag zijn 50-jarig huwelijksfeest vierde met zijn echtgenote, Mevr. van Veghel-van Ham.

De gouden bruidegom is 57 jaar lid van St. Joris. Wij voegen gaarne onze wensen bij de vele, die op hun gouden bruiloftsdag aan hen zijn toegewenst.

Maar wij hebben hem niet lang meer in ons midden mogen hebben want in de loop van de zomer trof hem een ziekte, welke een einde bracht aan zijn leven, op de 19e sept. De heer van Veghel was altijd een echt trouw lid van St. Joris geweest. Op 22 sept. hebben de leden van St. Joris hem naar zijn laatste rustplaats gebracht.

Moge zijn nagedachtenis bij onze leden nog steeds een herinnering aan hem blijven.

Nieuws uit Beelland

In dankbare herinnering

Op 23 juli 1970 overleed Alex van Thiel, beschermheer van het St. Leonardusgilde te Beek en Donk.

Met de Heer van Thiel verloor de dorpsgemeenschap Beek en Donk een zijner nobele medeburgers. Het was ondenkbaar iets te organiseren, zonder daarbij aan Mijnheer Alex te denken. Voorzitter van het muziek-korps, alom bekend in Nederlandse muziek-kringen, maar ook de stille werker, waarop niemand vergeefs een beroep deed. Voor het gildewezen had hij ook steeds grote belangstelling; vooral het Donkse gilde ondervond meerdere malen zijn daadwerkelijke steun. Zo was hij de grote steunpilaar bij een gildefeest in zijn dorp, ongeacht of het werd georganiseerd door St. Leonardus of St. Anthonius. In de na-oorlogse jaren aanvaardde hij het beschermheerschap van het St. Leonardusgilde. Door zijn vele werkzaamheden in het bedrijf en zijn representatieve verplichtingen kon hij slechts zelden aanwezig zijn, maar voor elke gildebroeder had hij altijd

even tijd.

Van hem ging dan ook de gedachte uit, dat het gilde een meer passend uniform nodig had, in plaats van de witte pakken. Door zijn morele en financiële steun slaagde het gilde er dan ook spoedig in, te verschijnen in het mooie zwart-rode kostuum. Op de gildefeesten in de kring en ver daarbuiten trok dit uniform steeds de volle belangstelling.

Zijn plotseling heengaan midden in de vacantietyd was pas bij velen na hun vakanties bekend geworden, maar dat nam niet weg dat de kerk te klein was om de vele belangstellenden te bevatten, die hun weldoener de laatste eer wilden bewijzen. Slechts enkele maanden later werd de grafkelder der familie weer geopend, om ook Mevrouw van Thiel bij te zetten. Zo verloor Beek en Donk, maar vooral ons gilde, twee nobele figuren, waarop nooit tervergeefs een beroep gedaan werd.

Zij rusten in vrede.

Het St. Leonardusgilde

Beek en Donk

St. Willibrordusgilde Bakel in feeststemming

Het anders zo rustige Bakel zal St. Willibrordusdag 1970 niet licht vergeten; ieder jaar trekt dan wel het St. Willibrordusgilde ter kerke om hun patroonsdag plechtig in te zetten, maar dit jaar was het toch anders dan anders. Niet alleen de gildebroeders waren in het gildehuis present; ook burgemeester Ophey, beschermheer H. v. d. Weyden en kringvoorzitter A. Niessen waren met de gildezusters aanwezig, en ook verschillende kinderen, want de schut had drie jubilarissen en dat zou gevierd worden. Pastoor Wassenberg sprak dan ook reeds in de kerk tot het jubilerende gilde en zijn gouden en zilveren jubilarissen zijn gelukwensen en dankbaarheid uit voor het vele werk dat zij deden voor de Bakelse gemeenschap. Aan de koffietafel had tussen de vele gasten ook burgemeester H. de Wit uit Gemert plaats genomen, en hij was het ook die zich als eerste tot de bestuurstafel wendde, nadat voorzitter Marinus de Haan iedereen vanuit zijn ligstoel welkom had geheten. Want ondanks zijn gebroken been en veel ijzerwerk daaromheen was het de hoofdman niet mogelijk geweest thuis te blijven op deze glorie-dag. Burgemeester de Wit wist in een humoristische woorspeling steeds Bakel het balletje toe te gooien, waarom er een Gemertse gildebroeder hier in Bakel was, maar langzaam bouwde hij in zijn schertsende woorden ook ernstige woorden in, n.l. hoe iemand zich wist te onderscheiden door meer

te doen dan alleen maar bewoner te zijn van een dorpsgemeenschap. Dit werk, dat Cobus Reynders vijftig jaar voor het Bakelse gilde heeft gedaan, ook nog toen hij zich in Gemert vestigde en zich daar ook inzette voor het St. Hubertusgilde op de Koks, was de aanleiding geweest, dat het H. M. de Koning had behaagd, deze eenvoudige hardwerker voor zijn gezin en de gemeenschap te onderscheiden met de zilveren medaille. Onder tromgeroffel werd de jubilaris de koninklijke onderscheiding opgespeld. Burg. J. Ophey, die toen het woord nam, dankte zijn kollega, die uit goede nabuurschap naar Bakel gekomen was, om zijn inwoner te komen huldigen. Nu werden ook de beide andere jubilarissen meer in de belangstelling betrokken: Piet Adriaans, die ook vijftig jaar gildebroeder was en die reeds enkele jaren geleden het koninklijk zilver had ontvangen, toen hij zijn jubileum vierde bij de Bakelse Brandweer, en Jacq. Swinkels, die 25 jaar gildebroeder was, en tevens de vendelier. Sekretaris A. Slegers was een man van de klok, toen hij de jubilarissen het cadeau van het gilde aanbood (mogelijk ter vermaning om op tijd te komen en op tijd weer naar huis te gaan?). Beschermheer H. v. d. Weyden sprak mede namens beschermheer B. v. d. Lande zijn felicitaties uit. De kringvoorzitter sloot de rij van sprekers, waarbij hij de twee gouden jubilarissen de zilveren onderscheiding van

Burgemeester de Wit uit Gemert wenst gildebroeder Cobus Reynders' geluk met zijn zojuist opgespelde Koninklijke onderscheiding. — Naast Cobus Reynders zijn oudste dochter en rechts de Keizer Piet Adriaans, op dezelfde dag 50 jaar gildebroeder.

de kring overhandigde, 't wapen van Kring Peelland. Eerst aan Piet Adriaans als ere-lid der kring en vele jaren penningmeester, en aan Cobus Reynders wegens zijn nooit aflatende activiteiten om vooral het schieten te propageren, waardoor hij vele caritatieve instellingen financieel wist te steunen. De slechts zilveren jubilaris wenste de kringvoorzitter toe, dat het hem gegeven zou zijn om over 25 jaar terug te mogen komen om de aktieve vendelier, die zelfs tot in Engeland Bakels gildevaan had gezwaaid, de kringonderscheiding te komen brengen. Nu was het de beurt van de kinderen, om hun vader te feliciteren, waarbij zich de gildebroeders aansloten.

Na een gezellige middag ging iedereen om half vier naar huis, want daar wachtte het vee en het werk, dat persé nog moest gebeuren. Maar om zes uur was iedereen weer present. Het voltallige kringbestuur feliciteerde bij monde van de oudste, het ere-lid Marinus Hurkmans, waarbij zich de gildebroeders uit de kring aansloten. Dan volgde een onafgebroken stroom van feliciterenden, zodat het reeds ver over het officiële uur was, toen de fanfare en boerenkapel hun feestklanken lieten horen in de feestzaal. Een waardig slot van deze prachtige dag, die werd voortgezet tot in de kleine uurtjes.

De mannen van de St. Teunisdam roeren de trom in de Commanderij

(zie foto p. 57)

De monotone slag der gildetrommen weerklonk tegen de hoge muren van het Gemerts kasteel, toen de schut de plaats innam van het wegtrekkende muziekkorps, en onderbrak daarmee de stroom der feliciterenden op de trappen van het Gemerts gemeentehuis.

Loco-burgemeester en wethouder Antoon Jaspers vierde zijn zilveren ambtsjubileum in de raad der Gemertse vroede vaderen. Geboren op St. Anthoniusdag ten huize van de Jaspersen van de „gruun schut“, kon er maar een naam zijn voor de jong-geborene. Anthonius was zijn naam, en nauwelijks de kinderschoenen ontgroeid trad hij in zijn vaders voetsporen en werd lid van de „gruun schut“, maar ook lid van de raad, waaruit hij spoedig naar voren trad, om als wethouder gedurende 25 jaar mede het gemeenteschip te besturen, maar ook om in vele functies Gemert te vertegenwoordigen en de verenigingen met raad en daad te steunen. Na de officiële huldiging in de feestvergadering volgde een stroom van gelukwensen van ieder, die het goed meent met Gemert.

Want Toon Jaspers en Gemert is één. Vele malen heeft hij het woord gevoerd als er een jubilaris te huldigen viel of er een vendelgroet gebracht mocht worden, maar op 31 oktober j.l. stond ouderling Antoon Jaspers eenzaam, maar niet alleen, op het bordes van het raadhuis, toen zijn gildemensen hem de vendelgroet brachten, uit dank voor zijn werk voor de Gemertse gemeenschap, maar

vooral voor de man die het gilde vanaf zijn geboorte heeft meegemaakt, ervoor heeft gewerkt en het gesteund heeft door dik en dun. Tussen de vele prachtige cadeaux, flessen wijn en kisten sigaren nam de kleurenfoto van de „gruun schut“ voor Gemerts kasteel een ereplaats in op de schoorsteen van de prachtige ontvangzaal van het raadhuis. Het kringbestuur was om die reden dan ook eerder weggegaan vanaf de federatievergadering te Eindhoven, want naast gildebroeder was Antoon Jaspers jarenlang penningmeester van de kring. In wijs beleid, aldus voorzitter Niessen, heeft hij de gelden nauwgezet beheerd, maar toen er vele activiteiten werden ontplooid was het ook de penningmeester die het spaarbankboekje te voorschijn haalde, want waar gewerkt wordt moet geld zijn. Als dank voor al het werk bood de voorzitter toen dan ook een heerlijke Franse Cognac aan, al was hij dan niet zaterdag meegebracht uit Montereaux door zijn eigen gildebroeders.

Nauwelijks was dit feest afgelopen of het gilde verzamelde zich weer in het gildehuis Hotel de Keizer, want de jeudige koningin Odilia v. d. Laar trad op vrijdag 6 november in het huwelijk met de heer M. W. Steeghs.

Kringsecretaris werd gehuldigd

Vrijdag 7 augustus 1970 zal door de familie Giesbers niet gemakkelijk meer vergeten worden. Op die dag vierden de Heer en Mevrouw Giesbers-Hendriks de dag dat zij veertig jaar geleden in het huwelijk traden. Toen het robijnen bruidspaar, met kinderen en kleinkinderen, bij de St. Luciakerk in Mierlo-Hout arriveerden, stonden daar de deputaties van het St. Catharinagilde Helmond, het St. Anthoniusgilde uit Stiphout, het St. Anthoniusgilde Gemert en het voltallige Kringbestuur aangetreden om het bruidspaar naar de kerk te begeleiden.

Pastoor v. d. Ven, die de plechtige H. Mis, ter intentie van het bruidspaar, opdroeg, sprak in zijn felicitatiwoorden zijn waardering uit voor het vele werk dat de jubilarissen, ondanks de slechte gezondheid van de bruid, in het belang van de Mierlo-Houtse gemeenschap en van het gildewezen in het bijzonder, hadden verricht.

Daarna stelde het gilde zich voor de feestzaal op en sprak kringvoorzitter Alphons Niessen het bruidspaar toe. Reeds meer dan veertig jaar is de bruidegom lid van het Gilde, eerst in het land van Cuyk en later in Peelland, waarvan de laatste 12½ jaar als de aktieve sekretaris van de kring. Uit dankbaarheid en als aandenken aan deze dag bood de voorzitter het bruidspaar een tinnen bord aan met het wapen van Kring Peelland. Namens het gilde St. Catharina bood Jan Verspaget een zilveren vaasje aan met het wapen van St. Catharina, en de beschermheer van het St. Anthoniusgilde Stiphout, Ir. Dusseldrop, schonk het bruidspaar enige flessen drank, omdat het de sekretaris was gelukt hem, als noordeling, zo

voor het gilde te interesseren, dat hij met enthousiasme het beschermheerschap van de Stiphoutse schut op zich had genomen, trouw terzijde gestaan door zijn echtgenote. De kringbestuursleden Toon Engelen en Henk de Jong brachten hierop de vendelgroet, en al zijn beiden al in de leeftijd van de

vaandelklasse, de vendelgroet mocht er wezen.

Na een persoonlijke felicitatie van alle gildebroeders werd het gilde gastvrij in de feestzaal ontvangen, waarbij naast de vele gildebroeders uit de omstreken vele vrienden en bekenden het bruidspaar kwamen feliciteren.

Nieuws uit Maasland

De Kringdag Maasland te Nieuwkuijk bij het

St. Jorisdigle van Nieuwkuijk en Onsenoort, op 30 augustus 1970.

Om 10 uur was de gildemis welke werd bijgewoond door een groot aantal Gildebroeders uit de omgeving. Pastoor van Mill droeg de H. Mis op en sprak vóór de H. Mis een hartelijk woordje voor de gildebroeders. In het priesterkoor stond de altaarwacht met de gildevaandels en vendels. Tijdens de Consecratie werd de groet gebracht en gevendeld.

Na de Mis maakten de koningen en hoofdlieden met de leden van het Kringbestuur hun opwachting bij de burgemeester in Vlijmen. Alvorens de ontvangst op het gemeentehuis werd een kleine stoet geformeerd om langs het bejaardenhuis te trekken.

De Burgemeester, Mr. L. M. N. Schweitzer, ontving de gasten hoffelijk, en schetste de geschiedenis van St. Joris. Hij betrok daarbij de slapende gilden van Vlijmen. Namens het gilde sprak Hoofdman Willem Pullen en vertelde hoe het gilde tot deze kringdag was gekomen. Dhr. Gerrits sprak namens de kring Maasland.

Na de erewijn met toast en kaas per bus naar Nieuwkuijk om de optocht van start te doen gaan. Op het feestterrein werd massale opkomst gehouden en de vendelgroet gebracht waarbij de burgemeester en Hoofdman Pullen nog even het woord voerden. Onder prachtig zomer weer vingden de wedstrijden aan waarvan de uitslagen zijn:

Best gec. gilde: Onze Lieve Vrouwe Schuts, Elshout.
Best gedeeltelijk gec. gilde: St. Ambrosius, Baardwijk.
Best ongec. gilde: St. Ambrosius, LoonopZand.
Best presenteerde Gilde: St. Hubertus, Drunen.

Mooiste koningszilver in zijn geheel en best onderhouden koningszilver, beiden voor St. Barbara en Seb. te Vught. **De beste Standaardrijder in optocht, mooi comb. Standaardrijder plus paard en Standaardrijden individueel,** alle 3 voor O. L. Vrouwe Schuts te Elshout. 2 de prijs stand. rijden individueel St. Ambrosius Baardwijk. **Origineelste Gildetrom** St. Catharina, Rosmalen.

Mooiste standaard vóór 1940 St. Joris, Haaren: na 1940 St. Hubertus Drunen.

Mooiste gildevaandel: Vóór 1940 St. Willibrordus, Esch; na 1940 St. Ambrosius, LoonopZand.

Mooiste Koningsschild na 1940 St. Ambrosius, LoonopZand.

Trommen Gildetrom Klasse A: 1 H. Ras, St. Ant. en Sebastiaan te Udenhout; 2 L. van Hirtum, St. Catharina, Rosmalen.

Trommen Gildetrom Klasse B: J. Hoogendoorn, St. Ant. en Sebastiaan, Udenhout; 2 Eab. de Gouw, St. Crispijn, Besoijen (bij loting).

Trommen muziektrom Klasse B: H. Diehen, St. Barbara, Vught.

Jeugdtrommen Gildetrom: T. Teurling St. Hubertus, Drunen.

Jeugdtrommen muziektrom: B. van Dijk, Vorstenbosch.

Jeugdmuziektrom: H. Schellekens, St. Ant. en Sebastiaan Gemonde; 2 L. v. d. Zande, St. Cath. Rosmalen.

Vendelzwaaien Klasse A: 1 Q. v. Hirtum, Rosmalen en H. v. Vreede, St. Barbara Vught; 2 W. v. Leest, St. Joris en Cath. Gemonde.

Vaandelklasse: C. Knevel, St. Sebastiaan Oisterwijk.

Klasse B: 1 P. v. Berkel, St. Ant. en Barbara, St. Michielsg.; 2 v. d. Weijgert, St. Willibrordus Heeswijk.

Klasse C: 1 M. Beks, St. Barbara Vught; 2 J. Beerens idem; 3 J. Scholtze, St. Sebastiaan, Oisterwijk en 4 J. v. Oirschot St. Joris Gemonde.

Groepsvendelen: 7 pers: St. Hubertus Berkel; **Idem 4-5 pers.:** St. Barbara te Vught 1 en St. Catharina Rosmalen 2.

Trombegeleiding bij vendelzwaaien: St. Ant. en Sebastiaan te Udenhout.

Jeugdvendelen: 1 A. Beks St. Barbara Vught; 2 R. Bozalie, St. Catharina Rosmalen.

Koningskruis geweer: W. de Louw, Besoijen.

Koningskruis handboog Schilders St. Sebastiaan Oisterwijk. **Koningskruis kruisboog:** v. d. Wiel Haaren. **Handboog Korps blazen:** St. Ambrosius, Loonopzand, 2 St. Sebastiaan, Oisterwijk.

Geweer Korps: 1 O.L. Vr. Schuts, Elshout, 2 St. Joris, Udenhout en 3 O.L. Vr. Schuts, Elshout.

Kampioen geweer: 1 Mimpén, Elshout; 2 A. de Hart, Elshout.

Personeel opgelegd geweer: 1 Paaimans; 2 Schelken; 3 C. Weijtmans.

Kampioenhandboog wip: Franken, Haaren.

Personeel vrije hand geweer: 1 B. Vromans; 2 J. Klerks en 3 Doggen.

Extra aanbieding geweer: 1 Verhoeven, Haarsteeg 2 Verhoeven, Esch en 3 de Wit, Elshout.

Kruisboog Kampioen: B. Keijberg, Waalwijk, St. Ambrosius.

Korps kruisboog: St. Ambrosius, Baardwijk

Handboog Wip Korps: 1 Haaren, 2 Oisterwijk.

Handboog Wip kampioen: Franken, Haaren.

Handboog blazen kampioen Bink, Loonopzand.

Personeel handboog doel: 1 Bink, Loonopzand. 2 van Straten, Oisterwijk, 3 W. Deen, Oisterwijk.

De prijsuitreiking had plaats in zaal Van der Sterren, waar alle gildebroeders aanwezig waren, ondanks dat de uitreiking wat verlaat was. Al bij al een feest in Nieuwkuijk, zoals het er eeuwen geen gehad heeft. Het Kringfeest van de Gilden in Maasland mag dan ook als zeer geslaagd worden genoemd.

Jaarvergadering Kring Maasland

In hotel Modern te Vught had op 6 november de jaarvergadering plaats waarbij een groot aantal gildebroeders allen in sjerp of met het teken van hun waardigheid getooid aanwezig waren.

De voorzitter, dhr. Jan v. d. Mortel mocht de vergadering openen en kon als eerste punt de overleden gildebroeders van 1969-1970 herdenken. Het waren: W. Damen, B. Beks en J. v. d. Staak van St. Barbara te Vught; G. v. Tuijl St. Ambrosius Baardwijk; L. Clement St. Anthonius Nuland; J. v. d.

De officiële ontvangst van de overheden bij gelegenheid van de Kringdag van Maasland te Nieuwkuijk en Onsenoort; in het midden Burgemeester Mr. Schweitzer, geheel rechts de Hoofdman W. Pullen van St. Joris en geheel links de secretaris van de Kring Maasland, Gildebroeder E. Gerrits.

Schoot St. Joris en Catharina Gemonde; Adr. Dankers St. Ambrosius Loonopzand; J. v. d. Wiel O.L. Vr. Schuts Elshout; P. Schellekens St. Anthonius en Sebastiaan Gemonde; Th. v. Helvoirt St. Catharina Rosmalen; J. Korthout en M. Muijen St. Anthonius en Sebastiaan Udenhout en B. Roosen St. Hubertus Berkel.

Het tweede punt was de bespreking van de kringdag te Nieuwkuijk. Deze was goed geslaagd maar de technische fouten zijn ter lering voor de volgende kring- of gildedag. Vooral bleek te Nieuwkuijk dat de schiet- en tromcommissie te weinig deskundige mensen had. Hierin is tijdens de vergadering nog voorzien en zullen deze worden uitgebreid. Op het schietterrein onder de bomen en op banen moet voldoende en deskundig personeel staan.

De notulen van de secretaris werden door Hr. Gerrits voorgelezen en accoord bevonden. Eveneens het verslag van de penningmeester, de heer J. v. Kuijk werd voor accoord aangenomen.

Bij de bestuursverkiezing werden de aftredenden t.w. gildebroeder L. van Hulten en Jan Toorians herkozen. In de nieuwe kascommissie hebben zitting de heren Smits en v. d. Wijgert.

Binnengekomen was het bericht van Herpt dat de kringdag niet zou houden in 1971; het werd tijdens de vergadering (na bespreking) voor 1971 het gilde St. Sebastiaan en Barbara te Vught dat de kringdag zou houden. De datum is nog niet bekend.

Een schrijven betreffende de tromcommissie werd behandeld en in der minne schikkelijk opgelost naar aller meningen (Berlicum). Goede nieuwe juryleden moeten worden gezocht; uitbreiding commissie.

Door J. Toorians werd verslag uitgebracht over de stand van het blad „De Gildetrom”

in de kring. Totaal 196 abonnees. Er moeten er echter veel meer komen, om de grote kosten te kunnen drukken. Vier pagina's zijn voor Maasland gepland. Graag berichtjes van de gilden, maar dan heel kort, Zorg dat ze bij hem komen was de wens. Het bestaan van het blad is verantwoord.

Vervolgens bracht hij verslag uit van de vendelcommissie. Er moeten meer juryleden komen; te nemen uit de V- en A-klas.

Op de kringdag zijn 14 promoties geweest. Een goed aantal! Zorg voor het insturen van foto's voor de legitimatiekaarten.

Volgens reglement alléén in c-klas; klassiek-zwaaien, dus géén acrobatiek. De jeugd vendeliers hebben goede resultaten geboekt.

Vendeliers: A 20, B 33, C 81, V 11, Jeugd 21; dus totaal 166.

Dit jaar moet een kaderdag komen. Dit verslag werd algemeen goedgekeurd. Hierna werd even aandacht gewijd aan het begeleiden met de trom van het groepsvendelen. Zo werd ook met het verslag van dhr. L. v. Hulten van de tromcommissie goedgekeurd. Hij vermeldde de resultaten van Nieuwkuijk en de promoties.

Graag insturen van foto's voor de kaarten. Dit is heel moeilijk maar doe in vredesnaam het goed en snel. De heer van Hulten vroeg uitdrukkelijk om goede kandidaten voor tromcommissie en -jury.

De hr. W. van Laak bracht verslag uit van de standaardrijdscommissie en de heer Hooendoorn van de schietcommissie.

De uitslagen staan in het bericht van Nieuwkuijs kringdag. Ook hier was de klacht: te weinig steun onder de boom e.d.

De voorzitter dankte de reporters van de diverse commissies.

Aandacht werd vervolgens besteed aan de gildetrommen. Deze te slaan met normale stokken, geen pauke-stokken. Het punt van „huurlingen”-tambours kwam tersprake. Ook is te Nieuwkuijk met „zeer” gevaarlijk schietmateriaal geschoten. Hiervoor was een ernstige waarschuwing noodzakelijk! Voor 1972 staat St. Willibrordus Esch op de nominatie voor de kringdag. De heer L. Kouwenberg uit Herpt werd aan de schietcommissie toegevoegd. Het punt van de lage contributie voor de gilden is ter harte genomen, en is een agenda voor de volgende vergadering. Met plezier kon de voorzitter, dhr. v. d. Mortel deze goede vergadering besluiten, waarin hij veel historische argumenten aanvoerde voor de gilden waarnaar gestreefd moet worden bij grote en kleine gildefeesten. Loonopzand, november 1970. J.T.

Weinig berichtjes hebben ons deze keer bereikt, doch we mogen dan ook wellicht wat meer papier bezigen voor kringnieuws in het algemeen.

BESOIJEN. Op 24 oktober trok het gilde St. Crispijn door Waalwijks straten om de statiedag te vieren. De morgen werd begonnen met een H. Mis door pastoor, gildeheer Bocken. Deze kreeg na de Mis een vendelgroet gepresenteerd. In de gildezaal stond na de mis de koffietafel gereed en hier voerde M. van Loon het woord, want hoofdman

J. van Hulten was 25 jaar bij het Gilde. Hij kreeg een zilveren schild als aandenken. Van Hulten herhaalde de woorden van de pastoor in de kerk: „het is inderdaad mogelijk in deze materialistische tijd nog vriendschap te vinden, en die heb ik gevonden in het gilde”. 's Avonds werd dank gebracht aan de gastheer van het schietterrein dhr. W. v. d. Hoven. Tijdens de feestavond werden de prijzen van het seizoen voor het schieten uitgereikt. Mevr. van Hulten werd geprezen als „de koningin”, de gildemoeder.

LOON OP ZAND. We schreven reeds over het overlijden van de gevierde gildebroeder

en driemaal koning geweest zijnde Jos Dankers. Helaas was er toen geen foto voorhanden. Daarom willen we ze nu heel graag nog opnemen. Hij was een stuwkracht bij **St. Ambrosius**.

DRUNEN. Twee speciale gebeurtenissen op 7 november maakte de statiedag van **St. Hubertus** tot een heel speciale dag. 's Middags werd het schietterrein geopend bij rotsserie Duinrand. Het nieuwe terrein ligt bijzonder mooi in de bossen. Gildebroeder A. Aerts heette hier speciaal de hoofdmans en zijn echtgenote en de heer Max van der Geld hartelijk welkom. Veel dank werd gebracht aan Jan Klerks.

Mevr. van Lammeren knipte het lint van de ingang door en de heer v. d. Geld opende met het eerste schot de boom. 's Avonds werd in de kapel van St. Jacobshof de gildemis opgedragen.

Het tweede feit was de opening en ingebruikneming van de gildekamer in zaal De Sport. Hoofdmans van Lammeren sprak de gildebroeders toe en zei „dat men hiervan iets moois wilde maken”. Boven de zaalingang staat nu het woord „Gildekamer” met het embleem van het gilde in marmer gebeiteld en van de gemeente Drunen. Door de kastelein Hooijmans werd een oud geweer geschonken.

J. Th. M. Toorians

Nieuws uit Het Land van Cuyk

Ja, dat is geen gemakkelijke zaak! Men heeft daar een **eigen** Gildenblad, genaamd „DE GULD”, onder redactie van Gildebroeder D. L. van Elk te Gassel, van wiens hand u in dit nummer een belangrijke bijdrage aantreft.

Het laatste nummer ligt thans voor ons, en er staan voor onze Gildebroeders vele interessante en lezenswaardige artikelen in, doch het gebrek aan plaatsruimte in ons blad speelt de redactie weer eens parten!

Deze plaatsruimte is eenvoudig het gevolg van gebrek aan middelen: als de redactie haar zin zou krijgen, was deze aflevering

tweemaal zo dik! Maar de **advertenties** en de **abbonementen** zijn de basis van een gezond beleid!

Op een bijeenkomst te Moergestel werd door uw redacteur naar voren gebracht, dat **samenwerking** over geheel Noord Brabant zeker gewenst was, doch locale zaken, de Kring Het Land van Cuyk betreffende, voor de gildebroeders uit het Gewest niet interessant zouden zijn: beziet men het Kringnieuws uit andere Kringen, dan spreekt een ieder zijn eigen taal!

Dit ter overdenking voor het Nieuwe Jaar! Red.

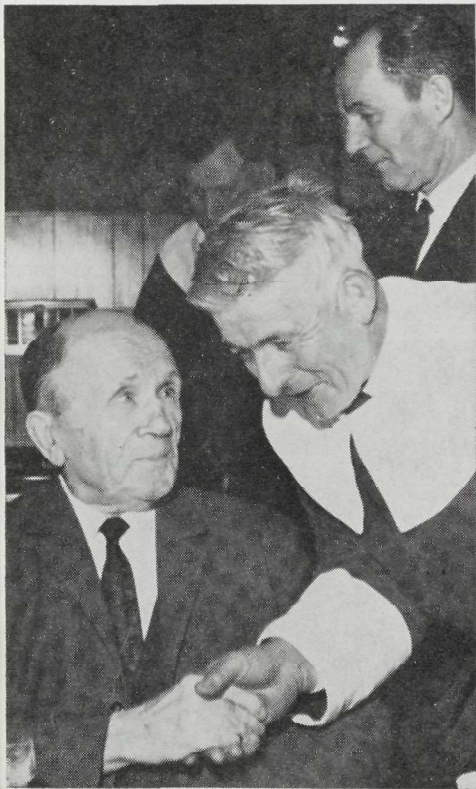
Nieuws uit Kempenland

Waar verandering van Gildekamer toe kan leiden. Onder de „spullen” van het **St. Sebastiaansgilde uit Mierlo-Dorp**, die vrijdagavond 6 november klaar waren gezet door de nieuwe beheerder van de vroegere gildekamer, omdat men op korte termijn moest overhuizen naar een nieuwe ruimte, bevond zich ook een gesloten kist, waarvan niemand van de huidige gildebroeders wist wat deze mogelijk kon bevatten. Wie beschrijft echter de verbazing van de gildebroeders, toen zij

het klaar speelden de van drie sloten voorzien kist te kraken en zij de inhoud zagen. Toen bleek n.l. dat de kist, die waarschijnlijk een dertigtal jaren geleden gesloten was geworden en „verloren” was opgeborgen, het gildearchief en enkele attributen bevatte van vóór de tweede wereldoorlog. Mogelijk was dit laatste de oorzaak van het geheimenisvol opbergen. Vol ijver zijn nu enkele gildebroeders begonnen de inhoud te ordenen, hetgeen voor een groot deel mogelijk is,

dank zij de kort tevoren toegezonden gekregen fotocopie uit Jolles. We zijn benieuwd waar en wanneer de „vondst” voor het eerst officiëel zal worden geëxposeerd. In ieder geval is de vondst een proficiat waard.

Een late doch niet minder belangrijke vermelding uit 1970. Op het patroonsfeest van het **St. Jorisgilde uit Hapert** werd aan **J. Brekelmans** vanwege zijn veeljarige verdiensten als bestuurslid van Kempenland en van het gildewezen in het algemeen benoemd tot **Ere-bestuurslid** van Kring Kempenland. Het besluit was genomen op de voorjaarsvergadering van de Kring. Bij de overhandiging van de speciaal hiervoor gecalligrafeerde oorkonde was het voltallige D.B. van de Kring in de Gildekamer aanwezig. Zowel de betrokkene als zijn gilde waren er zeer medeveroerd hetgeen ook duidelijk blijkt uit de manier waarop hij werd geccomplimenteerd.

Ere-bestuurslid J. Brekelmans
St. Joris — Hapert

Het St. Martinus-gilde uit Waalre had reeds enige tijd met verschillende interne moeilijkheden te kampen, die schijnbaar onoplosbaar leken. Met medewerking van het Kringbestuur en de inzet van enkele belangrijke personen, die dat gilde een warm hart toedragen, werden weer de eerste stappen gezet om uit deze impasse te geraken. Mooi zo. Veel sukses.

Geslaagd Pastoorsjubileum, schreef het streekblad. Zonder de inzet van het gilde was het nooit zo geworden. Pastoor van Gastel, die tevens ere-deken is van het **St. Martinusgilde uit Dommelen**, vierde zijn zilveren priesterfeest op 20 september. Tamboers, bazuinblazers en vendeliers lieten zich waar mogelijk van de beste zijde kennen. De feestmis leek een gilde-mis en daarna werd op correcte wijze een vendel hulde aan de jubilaris gebracht. Zo dienen onze zinvolle tradities te worden hooggehouden.

St. Catharina en Barbara Leende. De twee neven van Meijl 65 jaren gildebroeder! Dat kan alleen bij de schut!

DRIE NIEUWE EINDHOVENSE KONINGEN

Op 16 aug. schoot 't **St. Joris-gilde uit Vlokhoven** om de koningstitel op het terrein van het bevriende **St. Catharinagilde uit Tongelre**. De vogel viel na een ferme strijd door het schot van keizer H. Roxs. Deze stelde het koningsschap weer open en er werd op een puist verder geschoten. Zo werd **F. v. d. Sommen** nieuwe koning.

Begustigd door prachtig weer werd op 30 augustus door het **St. Catharinagilde uit Strijp** koninggeschoten. De bekende vendelier Jan van Dooren behaalde de titel. Zijn vendel mag tijdens de nu aangebroken periode echter niet opgerold blijven. Dat zou „zonde” zijn.

Op de druilerige 14 september schoot **Jan v. d. Meulen** zich koning van het **St. Catharinagilde Eindhoven-Stad**. Dit was mogelijk dank zij de medewerking van het gemeentebestuur uit Leende, waarvan de burgemeester de boom „vrijde”, en het gilde van St. Jan uit Leender-Strijp, dat belangeloos aan het „stadse”-gilde zijn prachtig schietterrein ter beschikking had gesteld.

Nogmaals Westerhoven. Konden we in het vorige nummer melding maken, dat er op 7 juli l.l. twee gouden jubilarissen waren bij het **St. Anna-gilde** aldaar, op 12 oktober was er weer een feest te beleven, want de burgemeester kwam in de gildevergadering om **Peer Moors** het ere-zilver, verbonden aan de orde van Oranje Nassau te overhandigen en hem zo een landelijk bewijs van erkentelijkheid te geven. Een deputatie van het Kringbestuur was daarbij aanwezig en P. v. d. Eijnden, raadsheer van District Zuid speldde hem het ere-insigne van Kempenland op de revers.

Lezingen over het Gildewezen. Op dinsdag 22 september hield de voorzitter van de Kring een lezing met lichtbeelden voor de Afd. Geldrop-Heeze van de Ned. Ver. van Huisvrouwen. Er was veel aandacht, mede dank zij de inzet van de gilden uit **Geldrop en Zes-Gehuchten** die hun gildezilver en andere attributen hadden geëxposeerd en de vendeldemonstratie die werd gegeven door vendelier Van de Wiel van het St. Catharina-Barbara-gilde uit Geldrop. Niet onvermeld mag hier blijven de enthousiaste medewerking van de secretaris van het St. Joris-gilde uit Zes-Gehuchten, die er zelfs een halve vakantiedag voor had genomen. Op maandag 26 oktober werd een soortgelijke lezing gehouden voor de Culturele Kring van het Bejaarden-Centrum Eeckenrode te **Aalst**. Hiervoor stelde het St. Martinus-gilde uit Eindhoven-Tongelre spontaan een zeer educatieve film over het gilde ter beschikking.

Het H. Kruis-gilde te Gerwen had een zilveren jubilaris: **Jan de Louw**. Hij was tevens vijftig jaar vendelier. Op 7 november vond een feestelijke huldiging plaats in het Gildehuis. De jubilaris en zijn gezin waren gezeten aan een eretafel recht tegenover een vest waarop een deel van het door hem verdiende prijszilver hing. Er waren toespraken en attenties, ook uit niet gilde-kringen. De heer Van de Ven speldde hem als Raadsheer van district Noord het ere-zilver van Kempenland op de borst.

Frans Royers, tweede secretaris van de Kring en Raadsheer van District Centrum, was veertig jaar werkzaam bij de N.V. Philips. Hij ontving daarvoor de gouden ere-medaille van Oranje-Nassau. Daarom recipieerde hij op 14 november in het Gildecentrum Kodijko te Eindhoven. Er was veel belangstelling van de zijde van de Federatie, van de gilden van zijn Kring, speciaal van die uit zijn District en met name van zijn eigen gilde. Onder toezicht van R. Strijbos werd door vier vendeliers een vendelgroet gebracht en gaf tot besluit „majesteit“-vendelier Jan van Dooren een kundig staaltje van acrobatisch vendelen weg ter opluistering van de geslaagde receptie.

SAMEN OP SPEURTOCHT

Het St. Anthoniusgilde uit Nuenen is op zoek naar oude attributen en gildepapieren, die zich „ergens“ in een museum zouden bevinden naar „men“ zegt. Er zal wel „iets“ van waar zijn, maar wie kan hieromtrent wat inlichtingen verschaffen aan de huidige koning van dat gilde H. Bemelmans, Stationsstraat 8, Nuenen?

Bij de huldiging van Gildebroeder J. de Louw van het H. Kruis-gilde te Gerwen, liefst 25 jaren vendelier; v.l.n.r. de jubilaris, de secretaris van de Kring Math. van der Voort, de Raadsheer District Noord J. van de Ven, de Kringvoorzitter Karel Vermeeren en M. van de Berk, Hoofdman van het H. Kruis-Gilde.